

केंद्र पुरस्कृत प्रधानमंत्री जनजाती आदिवासी न्याय
महाअभियान (PM JANMAN) या कार्यक्रमासाठी पहिल्या
हप्त्याचा निधी वितरित करणेबाबत. (केंद्र व राज्य हिस्सा).

महाराष्ट्र शासन

शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग

शासन निर्णय क्रमांक:- समग्र २०२५/प्र.क्र. १५६/ एसडी-१

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

विस्तार इमारत, मंत्रालय, मुंबई ४०००३२.

दिनांक: १२ सप्टेंबर, २०२५.

वाचा :-

- १) वित्त विभाग, शासन परिपत्रक, दि. ०५.१२.२०२३, दि. ०८.१२.२०२४ व दि.०७.०४.२०२५.
- २) शिक्षा मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र क्र. F. No. १०-४/ २०२५-IS-१ (PMJ), दि. ०८.०९.२०२५.
- ३) आदिवासी विकास विभागाचे परिपत्रक, क्र. बीयुडी २०२४/प्र. क्र. ०२/ का-६, दि. ०१.०८.२०२४.
- ४) राज्य प्रकल्प संचालक (समग्र शिक्षा), महाराष्ट्र प्राथमिक शिक्षण परिषद, मुंबई यांचे पत्र, क्र. मप्राशिप/ PMJANMAN/ १ला हप्ता/ Non-Rec/(ST) निधी मागणी/२०२५-२६/२७२६, दि.१०.०९.२०२५.

प्रस्तावना :-

राज्य प्रकल्प संचालक, महाराष्ट्र प्राथमिक शिक्षण परिषद, मुंबई यांनी संदर्भ क्र. ४ येथील पत्रान्वये प्रधानमंत्री जनजाती आदिवासी न्याय महाअभियान (PM JANMAN) या योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी केंद्र हिस्सा व राज्य हिस्सा निधी वितरित करण्याचा प्रस्ताव शासनास सादर केला आहे.

२. सन २०२३-२०२४ च्या केंद्रीय अर्थसंकल्पामध्ये आदिम जमातीच्या (Particularly Vulnerable Tribal Groups (PVTGS)) उन्नतीसाठी प्रधानमंत्री जनजाती आदिवासी न्याय महाअभियान (PM JANMAN) या योजनेची घोषणा करण्यात आलेली होती. केंद्रीय मंत्रिमंडळाने या योजनेस मंजूरी दिलेली असून, याबाबतची घोषणा मा.पतप्रधान महोदयांनी भगवान बिरसा मुंडा यांच्या झारखंड या राज्यामधील खुट्टी या जन्मगावी दि.१५ नोव्हेंबर, २०२३ रोजी जनजाती गौरव दिवसाचे औचित्य साधून केलेली आहे. या योजनेमध्ये राज्यातील ११ जिल्ह्यांमधील (चंद्रपूर, नांदेड, नाशिक, पालघर, पुणे, रायगड, रत्नागिरी, सातारा, सिंधुदुर्ग, ठाणे, यवतमाळ) कातकरी, कोलाम व मारडीया गोंड या आदिम जमातीचा समावेश आहे. या आदिम जमातीमधील विद्यार्थ्यांना नियमित शिक्षणाची सोय उपलब्ध करून देण्याच्या दृष्टीने निवासी वसतीगृह तसेच व्यावसायिक शिक्षण आणि कौशल्य विकासासाठीच्या सुविधा उपलब्ध करून देण्यासाठी आवश्यक असणाऱ्या बाबी विचारात घेऊन तसा आराखडा तयार करून केंद्र शासनास राज्य प्रकल्प संचालक यांनी दि. २८.१२.२०२३ रोजी सादर केला होता. या योजनेसाठी केंद्र व राज्य शासनाच्या हिश्याचे प्रमाण (केंद्र: राज्य) ६०:४० असे आहे.

३. प्रधानमंत्री जनजाती आदिवासी न्याय महाअभियान (PM JANMAN) योजनेच्या अनुसूचित जमाती (TSP) उपयोजनेसाठी "मागणी क्रमांक टी-५, (२२०२K९०९) (केंद्र हिस्सा ६० टक्के) करिता रु. ७,५०,००,०००/- इतका निधी व (२२०२K९१८) (राज्य हिस्सा ४० टक्के) करिता रु. ५,००,००,०००/- असा एकूण रुपये १२,५०,००,०००/- इतका निधी वितरित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

सन २०२५-२६ या आर्थिक वर्षाकरिता केंद्र शासनाने प्रधानमंत्री जनजाती आदिवासी न्याय महाअभियान (PM JANMAN) या योजनेचा अनावर्ती निधी अनुसूचित जमाती उपयोजना (TSP) या घटकाकरिता निधी वितरित केलेला आहे. सदर निधी मागणी क्र. "टी-५" २२०२, सर्वसाधारण शिक्षण, ०१, प्राथमिक शिक्षण, ७९६, जनजाती क्षेत्र उपयोजना, (०१) जनजाती क्षेत्र उपयोजना (०१) (१६) प्रधानमंत्री जनजाती आदिवासी न्याय महाअभियान (PM-JANMAN) (केंद्र हिस्सा ६० टक्के) (२२०२K९०९), ३१- सहायक अनुदाने (वेतनेतर) या लेखाशिर्षाखाली रु. ७,५०,००,०००/- इतका निधी तसेच, "टी-५" २२०२, सर्वसाधारण शिक्षण, ०१, प्राथमिक शिक्षण, ७९६, जनजाती क्षेत्र उपयोजना, (०१) जनजाती क्षेत्र उपयोजना (०१) (१७) प्रधानमंत्री जनजाती आदिवासी न्याय महाअभियान (PM-JANMAN) (राज्य हिस्सा ४० टक्के) (२२०२K९१८), ३१-सहायक अनुदाने (वेतनेतर) या लेखाशिर्षाखाली रु. ५,००,००,०००/- इतका असा एकूण रु. १२,५०,००,०००/- इतका निधी राज्य प्रकल्प संचालक (समग्र शिक्षा), महाराष्ट्र प्राथमिक शिक्षण परिषद, चर्नी रोड, मुंबई यांचेकडे PM-JANMAN या योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी या आदेशान्वये सुपूर्द करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

२. सदर अनुदान सशर्त अनुदान असून यापूर्वी वितरित केलेल्या निधीचे उपयोगिता प्रमाणपत्र सादर करण्यात आले आहे. या अनुदानाच्या अटी व शर्ती सदर शासन निर्णयात नमूद केल्या आहेत.

३. या साठीचा सर्व खर्च हा Single Nodal Account (SNA) मधून करण्यात यावा.

४. सदर खर्च संदर्भाधिन वित्त विभागाचे दि. ०७.०४.२०२५ रोजीचे परिपत्रक व आदिवासी विकास विभागाचे दि.०१.०८.२०२४ रोजीच्या परिपत्रकान्वये दिलेल्या सूचनांनुसार करण्यात यावा. सदर निधी आहरित करून वितरित करण्यासाठी अवर सचिव/ कक्ष अधिकारी (रोख/लेखा शाखा), शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, यांना "आहरण व संवितरण अधिकारी" तर सह/उप सचिव, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय यांना "नियंत्रक अधिकारी" म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. संबंधित आहरण व संवितरण अधिकारी यांनी निधी कोषागारातून आहरित करून निधी समग्र शिक्षा यांच्या बँक खात्यात जमा करावा.

५. सदर शासन निर्णयान्वये वितरित केलेला निधी केंद्र शासनाचे दि.०८.०९.२०२५ रोजीच्या आदेशामध्ये दिलेल्या निदेशानुसार व सन २०२५-२६ च्या वार्षिक कार्ययोजना व अंदाजपत्रक प्रकल्प मान्यता मंडळाने (PAB) मंजूर केलेल्या समग्र शिक्षा योजनेच्या चालू योजनांच्या आवर्ती/अनावर्ती बाबीसाठी खर्च करावा.

६. वित्त विभागाचे दि. ०७.०४.२०२५ रोजीचे परिपत्रक व आदिवासी विकास विभागाचे दि. ०१.०८.२०२४ रोजीच्या परिपत्रकान्वये दिलेल्या सूचनांनुसार तसेच खर्चासंबंधीच्या सध्याच्या शासकीय धोरणास अनुसरून मंजूर आराखड्यानुसार याच वर्षात सदर निधी खर्च होईल, याची दक्षता घ्यावी.

७. जनजाती क्षेत्र उपयोजना, अनुसूचित जमाती उपयोजना बाह्य क्षेत्रात केलेला खर्च स्वतंत्रपणे नोंदविला जाईल याची दक्षता घ्यावी, जेणेकरून शासनाला उपयोजने क्षेत्राबाहेरील योजनांवर होणाऱ्या खर्चावर संनियंत्रण ठेवता येईल.

८. अनुसूचित जमाती विशेष घटक कार्यक्रमांतर्गत उपलब्ध करून दिलेल्या तरतुदीतून अनुसूचित जमाती उपयोजना क्षेत्रात पायाभूत सुविधा निर्माण करण्याबाबतच्या तसेच वैयक्तिक लाभाच्या योजना घेण्यात याव्यात आणि अनुसूचित जमाती उपयोजना बाह्य क्षेत्रात फक्त वैयक्तिक लाभाच्या योजना घेण्यात याव्यात.

९. अनुसूचित जमाती/ जनजाती क्षेत्र उपयोजना या लेखाशिर्षाखाली उपलब्ध करून दिलेल्या तरतुदीतून झालेल्या खर्चाचा अहवाल, निधी उपयोगिता प्रमाणपत्र, लेखाशिर्षनिहाय /उप लेखाशिर्षनिहाय साध्य झालेले भौतिक उद्दिष्टे इ.माहिती, संबंधित क्षेत्रिय अधिकारी यांनी आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक; आदिवासी विकास विभाग व शालेय शिक्षण विभागास प्रत्येक महिन्याच्या १० तारखेपर्यंत न चूकता पाठवावी.

१०. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाचे दि. ०७.०४.२०२५ रोजीचे परिपत्रक व आदिवासी विकास विभागाचे दि.०१.०८.२०२४ रोजीच्या शासन परिपत्रकान्वये दिलेल्या सूचनांनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

११. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२५०९१२१५१६५४०४२१ असा आहे. सदर शासन निर्णय डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(तुषार महाजन)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) मा. राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मुंबई
- २) मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ३) मा.उप मुख्यमंत्री (वित्त/ नियोजन) व (नगर विकास) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ४) मा. मंत्री, शालेय शिक्षण विभाग, यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ५) सर्व मा. मंत्री/ मा. राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ६) मा. राज्यमंत्री, शालेय शिक्षण विभाग यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ७) मा.विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद, विधानमंडळ, मुंबई
- ८) मा.विरोधी पक्षनेता, विधानसभा, विधानमंडळ, मुंबई

- ९) सर्व मा. संसद सदस्य/ विधानसभा सदस्य/विधानपरिषद सदस्य
- १०) मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई
- ११) प्रधान सचिव, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १२) आयुक्त, महानगरपालिका (सर्व)
- १३) आयुक्त (शिक्षण), महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- १४) राज्य प्रकल्प संचालक, महाराष्ट्र प्राथमिक शिक्षण परिषद, चर्नी रोड, मुंबई
- १५) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)
- १६) सह सचिव/ उप सचिव, नियोजन विभाग (१४७१), मंत्रालय, मुंबई
- १७) सह सचिव/ उप सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १८) सह सचिव/ उप सचिव, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १९) संचालक, महाराष्ट्र राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, पुणे
- २०) संचालक, राज्य शैक्षणिक व्यवस्थापन आणि प्रशिक्षण संस्था, छत्रपती संभाजीनगर
- २१) शिक्षण संचालक (माध्यमिक व उच्च माध्यमिक), महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- २२) शिक्षण संचालक (प्राथमिक), महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- २३) शिक्षण संचालक (योजना), महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- २४) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपूर
- २५) शिक्षणाधिकारी (बृहन्मुंबई), बृहन्मुंबई महानगरपालिका, मुंबई
- २६) शिक्षणाधिकारी (माध्य./ प्राथ./योजना), जिल्हा परिषद (सर्व)
- २७) अवर सचिव, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग (अर्थसंकल्प), मंत्रालय, मुंबई
- २८) संचालक, लेखा व कोषागारे, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई-६३
- २९) सर्व वरिष्ठ लेखा परीक्षक (शिक्षण विभाग)
- ३०) अधिदान व लेखा कार्यालय, मुंबई
- ३१) उप सचिव (प्रशासन), शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ३२) वित्त विभाग, (व्यय-५/अर्थसंकल्प शाखा), मंत्रालय, मुंबई
- ३३) अवर सचिव (अर्थसंकल्प), शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ३४) अवर सचिव/कक्ष अधिकारी, लेखाशाखा, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ३५) निवड नस्ती (एसडी-१).